Nr. 54

Neue Jüdische Zeitung.

פיערטער יאהרגאנג.

נייע יידישע צייטונג

די
„נייע יידישע צייטונג"
ערשיינט יעדען
מאָנטאג
אונד דאָננערסטאג.

פּרענומעראציאָנס-פּרייזע:
גאנציעהריג 7 פל. — קר.
האלביעהריג 3 „ 50 „
פירטעליעהריג 1 „ 75 „

די רעדאקציאָן
אונד אדמינ:סטראציאָן
בעפינדעט זיך
Schiffmannsgasse 6, Budapest,
וואהין אויך די פּרענומעראציאָנס
געלדער צו זענדען זינד.

אינזעראטע
ווערדען ביללינסט בערעכנעט.

ב"ה בודאפעסט כו ניסן

Budapest, Montag 21. April 1884.

שנת תרמ"ד לפ"ק.

די רייזע דעם קראָנפּרינצענפּאארעס.

אם 14. ד. מ׳ אום 11 אוהר נאכטס האט קראָנפּרינץ רודאָלף מיט זיינער ערהאבענען געמאהלין זיינע רייזע אנגעטרעטען, אום נאכאיינאנדער דען סולטאן אין קאָנסטאנטינאָפּעל, די קאָניגע פאָן רומעניען אונד סערביען אונד דען פירסטען פאָן בולגאריען צו בעזוכען.

ווענן וויר דיעזע רייזע נור אלס איינען האָפליכקייטסבעזוך בעטראכטען וואָללטען, וייל מיט אויסנאהמע דעם סולטאנס אללע גענאננטען מאָנארכען איהרע בעזוכע אין וויען געמאכט האבען, זאָ מיססען וויר דאָך בעמערקען, דאס דיעזעלבע איינע גראָסע פּאָליטישע בעדייטונג בעזיטצע. פאָר ווענינען יאהרען נאָך וואַרען סערביען, בולגאריען אונד רומעניען זעהר ערביטטערטע געגנער פאָן אָסטערייך-אונגארן, אונד אייך די טירקייא זאה מיט מיסטרויען די אָקקופּירונג (בעזעטצונג) פאָן באָסניען אונד דער הערצעגאָווינא, אונד אללע שטאַנדען אונטער רוססישעם אָדער פּאנסלאווישעם איינפלוססע. גאנץ אנדערס איזט עס הייטע, וואָ די רעגיערונגען דער גענאננטען לענדער זייט מאָנאטען שאָן פאָרבערייטונגען טרעפּפען צו איינעם עבענזאָ פריינדליכען אלס פּראכטפאָללען עמפּפאנג דעם קראָנפּרינצענפּאארעס. אללע דריכען איהרע פריידע דאריבער אויס, דאס זיא די עהרע דיעזעס האָהען בעזוכעס אלס איין צייכען פריינדשאַפטליכער בעציעהונגען אנגעדסען קאָננען.

וויר ווערדען אונזערען לעזערן דיעזע וויכטיגע רייזע פאָן אָרט צו אָרט בעשרייבען, אונד קאָננען שאָן מעלדען, דאס די האָהען רייזענדען אין בעגלייטונג פאָן 7 האָפבעאמטען אונד דרייא האָפדאמען, אם 15. ד׳ אום 7 אוהר מאָרגענס היער איינגעטראָפען זינד. זיא קאמען מיט איינעם אוים 7 וואגגאָנס בעשטעהענדען סעפּאראטצוג. דער קראָנפּרינץ האטטע זיך יעדען אמטליכען עמפּפאנג פערבאָטען, אונד זאָ וואַרען בלאָס דער אָבערגעשפּאן, דער אָבערשטאדטהויפּטמאנן אונד דער דירעקטאָר דער שטאאטסבאהן נעבסט איינינען צייטונגסשרייבערן אים באהנהאָפע אנוועזענד. דער קראָנפּרינץ ליעס באלד נאָך דער אנקונפט דען אידם בעקאננטען צייטונגסבעריכטערשטאטטער פּאָטאקי (איין יודע) צו זיך אין דען וואגען קאָממען, אונד שפּראך מיט אידם זעהר פריינדליך. אויך דאס פריהשטיק וועלכעס אוים קאפּפע, טהעע בוטטער אונד באקווערק בעשטאנד וואורדע אים וואגגאָן גענאָממען, אונד נאָך איינעם האלבשטינדיגען אויפענטהאלט פוהר דער צוג ווייטער.

נעגען מיטטאג פּאססירטע דער האָפצוג סעגעדין, וואָ דער באהנהאָף שאָן דעקאָרירט וואר, אונד פאָן דען האָהען רייזענדען בעטראכטעט וואורדע. דאָרט וואורדע דאס נאכפריהשטיק גענאָממען, וועלכעס אוים רינדסבראטען, הינערן, שאָמלויער וויין אונד פּילזנער ביער בעשטאנד. — נאכדעם ערצהערצאָג רודאָלף מיט דעם אָבערגעשפּאן, בירגערמייסטער, אונד שטאדטהויפּטמאנן איבער דען יעטציגען צושטאנד דער סעגעדינער בויטען געשפּראָכען האטטע, פוהר דער צוג ווייטער.

נאָך 2 אוהר וואַרען די האָהען רייזענדען אין טעמעשוואר. טויזענדשטימטיגעס עליען בעגריססטע זיא, וועלכען גרוס זיא מיט פריינדליכען נעגעננריכען ערווידערטען.

אם 16. פריה פוהר דער האָפצוג דורך בוקארעסט אָהנע זיך אויפצוהאלטען. אויף דעם באהנהאָפע אין קאָטראָטשעני — וואָ זיך דאס לוסטשלאָס דעם קאָניגס פאָן רומעניען בעפינדעט — וואַרען דער פּרעפעקט אונד מעהרערע מיטגליעדער דער אָסטערדייכיש-אונגארישען קאָלאָניע פערזאממעלט. די דען לאנגזאם פאהרענדען צוג מיט לעבהאפטען צורופען בעגריססטען וועלכע דאס קראָנפּרינצענפּאאר אם פענסטער דעם וואגגאָנס פריינדליכסט ערווידערטע.

אם זעלבען טאגע אום 5 אוהר אבענדס לאנגטען קראָנפּרינץ רודאָלף אונד קראָנפּרינצעססין שטעפאניע אין ווארנא אן, נאכדעם זיא אויף אללען שטאציאָנען פאָן דער אָסטערדייכיש-אונגארישען קאָלאָניע, וויא פאָן דער אנדערען בעפאָלקערונג אין דער הערצליכסטען וייזע בעגריסט וואָרדען וואַרען. עמפּפאנג זיא אין ווארנא אים נאמען דעם סולטאנס סערוועטר פּאשא אונד איבראהים בייא, די מיט גראָסעם געפאָלגע שאָן פריהער אנגעקאָממען וואַרען. די גאנצע פאהרט וואר פאָן שאָנסטעם וועטטער בעגלייטעט. היער האָרט די פאהרט מיט דער אייזענבאהן אויף, דענן ווארנא ליעגט אם שווארצען מעערע, פאָן וואָ די פאהרט צו שיפּפע נאָך קאָנסטאנטינאָפּעל געהט. אום 8 אוהר פאנד די אבפאהרט אויף דעם שאָנען אָסטערדייכישען שיפּפע „מיראמארע" שטאטט.

אם 17. ד׳ אום 10 אוהר פאָרמיטטאגס לאנדעטע דאס קראָנפּרינצענפּאאר ביים מארמארפּאלאסט אם באָספּאָרוס (זאָ הייסט דאס מעער בייא קאָנסטאנטינאָפּעל). צור בעגריסונג דעם קראָנפּרינצענפּאארעס וואר דער ערסטע בעאמטע דעם טירקישען רייכעס, דער גראָספעציער, ערשיענען אים נאמען דעם סולטאנס די געסטע צו עמפּפאנגען. נעבסט אידם וואַרען אויך בייא דער לאנדונג צוגעגען: דאס פּערזאָנאל דער אָסטערד.-אונגארישען געזאנדשאפט, דאס פּערזאָנאל דעם קאָנזולאטס, גראף שטעפאן קאראָלי אונד גראף סעלעקי. דער קראָנפּרינץ שפּראַנג ראש אוים דעם שיפּפע אויף די ברייטע מארמאָרטרעפּפּע אונד האלף דאנן דער קראָנפּרינצעססין אויסשטייגען. זיא שפּראַכען דאנן מיט מעהרערען דער אנוועזענדען, אונד בעוואונדערטען דען אנבליק פאָן קאָנסטאנטינאָפּעל וועלכעס איינע דער שאָנסטען אויסזיכטען דער וועלט גיבט.

נעהערעס ווירד בעריכטעט:

אום 6 אוהר מאָרגענס פערליעסען ניין טעכטינע אונד רייכבעפלאגטע ללאָידשיפּפע מיט מוזיקקאפּעללען קאָנסטאנטינאָפּעל, אום דער „מיראמארע" ענטגעגען צו פאהרען. דאס שיפף „צערעס" פיהרטע די אָסטערדייכישע קאָלאָניע אונד די רעפּרעזענטאנטען דעם „ללאָיד", „מינערווא" די דאמען דער באָטשאפט, די קאָנזולן דער פרעמדען געסטע; „יונא" די אונגארן; „העבע" די קראָאטען; „טהיס" די שילער דער אָסטערדייך-אונגארישען אונד דער יידישען שולע; „קאָסמאָר" די בעלגישע קאָלאָניע, וועהרענד אן באָרד דער „וועסטא", „ניאָבע" אונד „שטורם" געסטע אללער נאציאָנאליטעטען איינגעשיפפט וואַרען.

זעממטליכע העררן אונד דאמען וואַרען מיט פיילכענבוקעטס געשמיקט. אין קאוואק שלאָס זיך דאס אָסטערדייכישע שטאציאָנסשיף „טוירום" מיט דעם באָטשאפטער באראָן קאליצע אן.

וועניגע מינוטען פאָר האלב 9 אוהר ערבליקטע מאן די „מיראמארע", געפאָלגט פאָן דער טירקישען יאכט „איצצעדין". אום האלב 10 אוהר זאה מאן דייטליך די קאיזערליכע פלאגגע האָך אויף דעם מאסטע דער „מיראמארע" פלאטטערן.

אין דיעזעם מאָמענטע בעגאננען זעממטליכע אן באָרד דער ללאָידשיפּפע בעפינדליכען קאפּעלען די אָסטערדייכישע פאָלקסהימנע צו שפּיעלען, די אים באָספּאָרוס ליעגענדען שיפּפע צאָגען פלאגגענגאלא אונד די אויף דען ראאען שטעהענדען מאטראָזען גריססטען מיט ברויזענדען אונד קרעפטיגען הורראהס, פאָן דען אופערן טאָנטען די קלעננע דעס אָסטערדייכישען קאיזערליעדס הערייבער, וועלכעס פאָן דען מיליטארמוזיקבאנדען עקסעקוטירט וואָרדען וואר.

זאָ צאָג די „מיראמארע" אין דען באָספּאָרוס איין.

די איינפאהרט אין קאָנסטאנטינאָפּעל געשטאלטעטע זיך צו איינעם גלענצענדען שוישפּיעלע, דאס זיך וואָהל די לעבהאפטעסטע פאנטאזיע ניכט אויסצומאלען פערמאג. די אופער וואַרען פאָן איינער דיכטען מענשענמענגע בעדעקט, וועלכע דיעזעס אין קאָנסטאנטינאָפּעל וואָהל זעלטען געזעהענע בילד אן זיך פאָראיבערציעהען ליעסען.

באלד וואורדע דער הערדליכע סולטאנזיטץ דער וויים לייכטענד, וויא איין פעענשלאָסס, אוים דען דונקעלגרינען פלוטהען דעם באָספּאָרוס עמפּאָרשטייגט, זיכטבאר. אויף דער ברייטען מארמאָרטרעפּפּע שטאנד דער גראָספעציער סאיד פּאשא, די מיניסטער אונד זאנכטיגען ווירדענטרעגער אין גאלאאוניפאָרם צום עמפּפאנגע בערייט, די גלענצענד אוניפאָרמירטע נארדע דעם סולטאנס בילדעטע שפּאליער.

די מיטגליעדער דער אָסטערדייכיש-אונגארישען באָטשאפט אונד דער בעלגישען געזאנדשאפט ערווארטעטען גלייכפאלס דאָרט די ערלויכטען געסטע.

אין דעם גארטען שטאנד די פּראכטקאראָססע פיר דאס קראָנפּרינצענפּאאר בערייט. פיער אראבישע ראָספען וואַרען פאָר דעם גאלאוואגען געשפּאננט, דאס געשירר דערזעלבען וואר רייך פערגאָלדעט. אויף דעם זיטצע דעם קוטשערס זאסען צווייא ראָססעלענקער אין ראָטהען אונד געלבען אוניפאָרמען, צווייא פאָרדייטער אין ארמענישען קאָסטים שטאנדען פאָר דעם געשפּאננע.

אום האלב 10 אוהר וואורדע די „מיראמארע" פאָן דאלמאבאגדשע אוים זיכטבאר.

די טירקישען בעאמטען בעשטיעגען זאָפאָרט דרייא פּרעכטיגע שיפּפליין אום זיך דער „מיראמארע" ענטגעגענצורודערן צו לאססען. די טירקישען שטאציאָנסשיפּפע לאָסטען 21 שיססע אונד פאָן באָרד דער „מיראמארע" ערטאָנטע די פאָלקסהימנע.

אין איינער רייך געשמיקטען, פאָן פּרעכטיג געקליידעטען מאטראָזען געלענקטען בארקע בעגאבען זיך באראָן קאליצע אונד די פרויא דעם בעלגישען געזאנדטען אן באָרד דער „מיראמארע" אום דאס קראָנפּרינצענפּאאר צו בעגריסען אונד דער פּרינצעססין פּרעכטיגע בוקעטס צו איבערגעבען.

דאס פאַרבענרייכע, גלענצענדע בילד, דאס זיך אין דעם אויגענבליקע ענטוויקעלטע, אלס די „מיראמארע" פאָר דאלמא באגדשע היעלט, איזט קוים צו בעשרייבען.

הונדערטע פאָן שלאנקען שיפּפכען שויקעלטען אויף דער זעע, וועלכע איהרע זילבער-וועללען דען ברייטען מארמאָרשטופען דעם פּאלאסטעס

די איהנען ווערהאַוואי אונד זיינע שפיעסגעזעללען טעגליך פאַרפּייפען, אונד „פיינע הערדן" געלעגענהיים דאצו מאכען.

• (איין צעהניעהריגער ראוּבמאָרדער.) ביי דעם בעצירקסגעריכטע אין מיאווא איזט איין 10 יעהריגער וואנאבונד פערהאפטעט, דער דען 12 יעהריגען קנאבען היינריך ווייס ערמאָרדעט אונד בעראובט האבען זאָלל. ווייס ווארדע פאָן זיינעם פאטער נאך ברעזאָווא אום וועטטעלן געשיקט. מאן פאנד איהן טאָדט, אונד דער באארשאפט פאָן 80 קר. בעראובט.

• (איין 70-יעהריגער גיפטמישער.) אין אַלמיטץ ווארדע אנטאָן קוטשיך איין 70 יעהריגער גרייז צום טאָדע פעראורטהיילט. ער האט צוויא פערזאָנען מיט ארזעניק פערגיפטעט. וויר האבען היער צוויא מאָרדער פאַר אונס: איין קינד אונד איינען גרייז! אין וועלכעם אלטער זאללטע דער מענש מונענדהאפטער זיין, ווענן ניכט אלס קינד אָדער ווענן ער דעם גראבע נאהע שטעהט!

• (רייבער אלס גערזכטסבעאמטען.) אין וויסקירכליטץ ביי טעפליטץ (באָהמען) ערשיענען אין דער שווייצערמיהלע איין פאָליצייקאָממיססער אונד איין שאנדארם אין איהרער אמטסקליידונג אונד צייגטען איינען פערהאפטסבעפעהל פאָר, ווייל דער מיללער וועגען פערשונג פאָן שטאאטספאפיערען אונד וועגען סאָציאליסטישער אומטרייבע פערדעכטיג זייא. זיא נאהמען דעם מיללער ווערטהפאפיערע אים בעטראג פאָן 40,000 גולדען אונד עטוואס באארעם געלד אב, וואָרויף זיך דער קאָממיססער ענטפערנטע אונד דעם שאנדארמען בעפאהל פאָר דעם הויזע וואכע צו האלטען, אונד ניעמאנדען הערויס צו לאססען. אבער נאך איינינען מינוטען גינג אויך דער שאנדארם פאָרט אונד דער מיללער ערקאננטע, דאס ער עס מיט רייבערן צו טהון געהאבט האבע. ער מאכטע דיא גערייכטליכע אנצייגע.

פערלאָזונג

דער רודאָלפס-לאָזע.

ביי דער אם 1. אפריל פאָרגענאָממענען ציעהונג דיעזער לאָזע ווארדען פאָלגענדע סעריען געצאָגען; או. צ.:

12 102 106 279 495 604 876 951 1061 1086 1287 1300 1566 1649 1709 1811 1853 1858 1945 1956 2169 2298 2309 2315 2802 2919 2925 2935 3035 3124 3164 3390 .3725 3739 3838 3861

פאָן דיעזען פיעל דער הויפטטרעפפער מיט 15.000 גולדען אויף ס' 2310 נ. 48 אונד דער 2-טע טרעפפער מיט 3.000 גולדען אויף ס' 3868 נר' 20.

לאָטטא-ציעהונג פאָם 12. אפריל.

בודאפעסט	66	42	34	27	69
ליניץ	40	18	50	16	17
טריעסט	81	66	9	37	2

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער:
יקותיאל הלוי לעדערער.

געשעפטסבעריכט

דער לעטצטען וואָכע.

געטריידע-געשעפט. פאָן ווייצען ווארדען 60000 מעטער פערקויפט צום פרייזע פאָן 9.20 ביז 10.00 גול'

קאָרן 7 90—8 40 גולדען.

גערסטע פוטטערוואַרע 6,85—7.40 גול. מאלצוואַרע 8.75—10,25 גול.

האפער 7.10—7.37 גול.

קוקורוץ 6.15—6,60 גולד

רעפס קאָהל 13 50—15.50 גולד.

רעפסקוכען 6.00 גול.

ריבאָל ראפפינירט 42,00 גול' פער 100 קילאָגראמם.

קנאָספען אונגארישע פרימא 17.— גולדען.

ווינשטיין —,64 גול. יע נאך קוואליטעט.

מאָהן, גרויער —.27 גול. בלויער גול. ——30.00

ערד-עפפעל פער 100 קילאָגראמם 2,40—2.50 גולדען.

קימעל 29.00 גול.

אנבר-וויקען 6,50—7.50 גול.

וואכס ראָנגויער 140—142,00 גולד.

האָניג געלייטערטער 35—37,00 גול.

צוועטשקען, גראָסע פלויסען 18,50 פל. סערבישע 16.52 פל' אב בודאפעסט.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) סלאוואָנישער 21,00—22.00 גולדען.

הילזענפריכטע: גראָסע ווייסע באָהנען 9.00 10.00 פל. ברוינע באָהנען —.— ביז 10.00 פל. צווערגל 11.00—12.00 פל, געשאָקטע 6.50—6.75 פל. ערבזען 09.50—11.00 פל, געשעלטע 15.00. לינזען 12,00—18.00 פל' יע נאך קוואליטעט. הירזע 7.70 פל. הירזעברייין 11.50 12.00 פל. (אללעס פער 100 קילאָגר.)

מעהל-פרייזע פער באללען צו 100 קילאָגראמם אב בודאפעסט, נומ':

0	1	2	3	4	5	6	7	8	8½
18,20	17.60	17.20	16.60	16.00	15.20	14.30	13.30	12.30	10.70

גולדען.

קלייע פיינע 5 00 גול. גראָבע 4.60 גול.

שפירימוס. ראָהוואַרע אָן ראפינערע 28.00—.— עו גראָס 28.50 פל, אין קאָנטום 29.00—.— פל. פרעספעפען-שפירימוס 32.75—33.00, ראפינאד 31.00 -31 25 פל פער 10000 ליטער-פּראָצענט, אהנע פאס, ערסטע קאסטען

פעטראָלעאום אמעריקאנישעס אונפערצאָללט 23,50 גול. פער 100 קילאָ.

אונשליט (חלב) 49,00—50,00 גול.

שפעצערייוואַרען. צוקער ראפינאד 42.50 פל. מעלים 41.00 פל. פילע 39.75 פל. ווירפעל-צוקער 44 00 גול.

הייטע, ווער נאָטירען פער 100 ק' אונגארישע קוההייטע 105—108 גול. אָכסענהייטע טראָקענע 100—112 גול ראָסהייטע 13.50 - 15.50 גול' פער שטיק. קאלב-פעללע אהנע קאָפּפע 220—225 גול. פער 56 קילאָ.

קאלבפעללע, בריינע 445—475 גולד. נעגערבטע 345—375 גול.

לעדער-געשעפט. געפאקטעס פּינדלעדער פאָן 24—28 קילי 166—170 גול. איינמאל פּערזעמצטע פעזעגן פאָן 10—14 קילאָ 162—164 גול. צווייטאל פערזעמצטע פערצען 16—18 קילאָ 164—165 גולד. דרייטאל פערזעמצטע פערצען 19—22 קילאָ 166—168 גולדען. — אבערלעדער: קוה-הייטע נעגערבטע 5—6 קילאָ 225—240 גול. נעצאָגענע 6—7 קילי 220,00—235.00 גול.

דיא נייעסטע ערפינדונג

איזט דאס נאך פּראָפעסאָר באָנאנד אוים אמעריקא נייערפונדענע עלאסטישע ברוכבאנד פאָן פאַלליסצער, וואָהל פיר הערען אלס אויך פיר דאמען אונד קינדער; וועלכעס איזט אהנע פעדערן אוים ריינעם גומי קינסטליך קאָנסטרואירט אונד האט דען צוועק, דאס עס וועלבסט דיא פעראלטעטסטען בריכע אין קירצעסטער צייט אין דיא גלייכע לאגע בריגגט.

פּרייזע: איינפאכע פאָן 6—7 גולדען, דאָפפעלטע פאָן 10—15 גולדען. פיר קינדער אום דיא האלפטע ביללינער.

גראָסעס לאגער אין מוסטער-שפריצען, לופט-פאלסטערן, בעטט-איינלאגען, גומי-שטרימפפען אונד אללער גומיוואארען-ארטיקעל. — ביי ברוכבענדערן בימטע אנצוגעבען אָב רעכטס, לינקס אָדער דאָפפעלט, זאָ אויך דיא ליבוייטע.

MORITZ POLITZER, k. k Bandagist,
Budapest, Franz-Deákgasse.

פרוכטפרייזע דער כאָרנדאללע פאָם 5. אפריל.

ווייצען	פונד קילאָגראַם	פער 100 קילאָגראַם
[illegible]	75	—.—
	76	9.20— 9 25
	77	9.25— 9.30
	78	9 35— 9.40
	79	9.45 — 9.50
	80	9.55— 9.60
	81	—.—
[illegible]	75	—.—
	76	09.45— 9.50
	77	09.55—09.60
	78	09.65—09.70
	79	09.80—09 85
	80	9.90 - 9.95
	81	—.—
[illegible]	75	—.—
	76	09.55—09.60
	77	09.65—09 70
	78	09.75—09.80
	79	09.85— 9 90
	80	9.95—10.00
	81	—.—
[illegible]	76	09.45—09.50
	77	09.55—09 60
	78	09.65—09.70
	79	09 80—09.85
	80	09.90—09.95
	81	—.—

פריכטע	פונד קילאָגראַם	פער 100 קילאָגראַם
קאָרן	70	8.35— 8.05
גערסטע מאלץ	62	10.25— 8.75
גערסטע פוטטער	62	7.35—7.05
האפער	40	6.95—6.9
קוקורוץ באנאטער	75	6.40—6.35
אנדערע	73	6.75—6.30
הירזע ראהע	—	7.50—7 00

[illegible]		פער פריהיאהר	פער 100 קילאָ
	ווייצען		9 36
	"	"	9.38
	"	"	9.43
	קוקורוץ	"	6.40
	נערסטע	"	—.—
	האפער	"	6.98
	"	"	6.96
	רעפס	"	13.75

הילזענפריכטע	פאָן	ביז
פיזאָלען	6.50	10.00
צווערגבאָהנען	11.00	12.00
לינזען	12.00	18.—
ערבזען	9.50	15.50
הירזעברייין וואסס זאק	11.50	12.00
מאָהן, גרויער 27 פל., בלויי	27.—	30.—
האנפזאמען	14.00	14.50

ראָה-שפירימוס 29,00 גול.
שפיר. צום פריטהעצעעגוו. 2,75 גול.

בודאפעסטער באָרזענקורזע פאָם 5. אפריל.

לאָזע.	קר	פל
1854ער 4 פּראָצענטיגע שטאאטסלאָזע	80	123
1860ער " גאנצע לאָזע	90	136
1860ער " האלבע	00	144
1864ער שטאאטסלאָזע צו 100 גולדען	80	170
1864ער " צו 50 "	80	170
קרעדיטלאָזע	00	175
דאָנוי-דאמפפשיפפאהרטס-לאָזע	50	111
אונגאר. פרעמיען-לאָזע צו 100 גולדען	25	117
" האלבע צו 50 גולדען	80	116
טהייססהאל-	50	115
וויענער קאָממונאל	00	128
טריעסטער צו 100 גולדען	00	127
קאָמאָ רענטענשיינע	—	37
טירקען	00	21
אינסברוקער	00	20
קלארי צו 40 גולדען	25	40
קעגלעוויטש " 10 "	00	19
קראקויער " 20 "	50	17
אָפנער " 40 "	25	41
פאלפפי " 40 "	50	37
רודאָלפס " 10 "	00	20
סאלם " 40 "	00	53
וואלצבורגער " 20 "	60	21
סט. גענאָיס " 40 "	50	47
סטאנים: ויער " 20 "	50	21
וואלדשטיין " 20 "	50	28
ווינדישגרעטץ " 20 "	75	37
לאיבאכער לאָזע " 20 "	00	23

ווערטה-פאפּיערע.	קר	פל
אונגארישע גאלדרענטע	75	91
אונגארישע פאפיער-רענטע	55	88
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	00	101
טעמעשוואר-באנאטער	0	100
זיעבענבירגישע	00	100
גאליצישע	—	100
בוקאָווינער	00	100
אונגארישעס אייזענבאהנ-אנלעהען	50	141
וויינצעהענט-אבלאָזונגס-אבליגאציאָנען	50	98
פפאנדשיינע דער אונגארישען באָדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5½ פּראָצענט	25	101
דעטטא דער אונג. היפאטה.-באנק צו 5½%	00	101
דעטטא אללגעמ. באָדענקרעדיט צו 5½%	00	100
דעטטא צו 5 פּראָצענט	25	98
דער אונגאריש-גאליצישען	25	98
דער גאָרדאָסטבאהן	25	96
אָסטערר־יכישע קרעדיט-אקציען	75	321
אונגארישע קרעדיט-אקציען	00	320
סערבישע 3% אנלעהען	00	33
געלד-קורזע.		
זילבער-אשיא	—	100
דוקאטען	70	5
אָסטערר־יכיש-אונגארישעס 8-גולדענ-גאָלדשטיק (20 פראנקס)	61	9
נאפאָלעאָנדאָר	85	9
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	30	59
20מארק-שטיקע	88	11
רוסישע פאפיעררובעל	23	1

Herausgeber und verantwortl. Redacteur: Carl Lederer
Druck von Markus Neuer Budapest, Franz-Josefs-Platz 5.

וואהלקרייזע א ו י ו ו ע ר ב א ס ווידער צום קאנדידאטען אויסגערופען.

דער פרעזידענט דער אונאבהענגיגקייטס-פארטייא, לודוויג טשאוואלסקי איזט אין זיינעם נעגענווערטיגען בעצירקע ט ע ז א ט ו ר ווידער קאנדידירט.

אין ט י ס א - ל א ק האט אנארי פערזוכט איינען עכטען אנטיסעמיטען אין דען לאנדטאג איינצושמוגגעלן; עס איזט איהם אבער ניכט געלונגען. ער שלוג געמליך דען וועהלערן פאר, דען וויצענאטער בארי — דען בעריכטיגטען שינדער פאן טיסא-עסלאר — צו קאנדידירען, וואס אבער אבגעלעהנט ווארדע.

אין ק ל ו י ז ע נ ב ו ר ג, וועלכעס ביז יעצט פאם אפפאזיציאנעללען בארטהא פערטרעטען וואר, קאנדידירט יעטצט איינע מאיאריטעט דען ליבעראלען אלעקסאנדער הענעדיש. — אין נ א ד י - א י כ ל א ד האט באראן דאניעל באנפי דיא קאנדידאטור אנגענאממען, דיא איהם איינע דעפוטאציאן איבערבראכטע.

ק ע ס ט ה ע ל י וויל דען גראפען טאסילא פעסטעטיטש קאנדידירען, וועגן דיעזער זיך צור אונאבהענגיגקייטספארטיי בעקעננען וויל.

דיא נ י ר ע ד י ה א ז א ע ר אנטיסעמיטען מעכטען גערן דען אדוואקאטען סאלאי, דען פערטרעטער דער פרויא שאלימאשי; דיא אונאבהענגיגקייטספארטייא דען יעטציגען אבגעארדנעטען ווידלישקאי אונד דיא ליבעראלעפארטייא באראן געזא פאדמאניטצקי קאנדידירען. דער לעטצטערע זאלל דיא מייסטען אויסזיכטען האבען.

אים 7-טען בעצירקע ב ו ד א פ ע ס ט ס אין דער עליזאבעטהשטאדט שטעהען זיך צווייא פארטייען געגענאיבער: דיא מאטלעקאוויטש-פארטייא אונד דיא אטוואש-פארטייא. עס ווירד דא איינען היציגען קאמפף געבען. דער שטאאטססעקרעטער דר' אלעקסאנדער מאטלעקאוויטש פערטריטט יעטצט אפאטין; וועלכעס ערקלערטע, דאס פאללס דערזעלבע אין בודאפעסט קאנדידירט ווערדע, זא ווערדע דארט איין לינקער איין ענטשיעדענער אנטיסעמיט געוועהלט ווערדען. דארויף הין האט דאס קאמיטע דער ליבעראלען פארטיי דען געדאנקען אויפגעגעבען. נון האט ווידער דער 7-טע בעצירק בודאפעסטס ערקלערט, וועגן ניכט מאטלעקאוויטש זא ווירד איין לינקער געוועהלט ווערדען, זא האט דענן מאטלעקאוויטש צוגעזאגט דיא קאנדידאטור דער עליזאבעטהשטאדט אנצונעהמען.

אין פ ר י ו ו י ד י ע היעלט אם 17. ערנסט שפאצאן זיינען רעכענשאפטסבעריכט, דער בייפאלליגסט אויפגענאממען ווארדע. נאך איהם וואללטע דר' סילוואשי פאן דער אונאבהענגיגקייטספארטייא שפרעכען, ווארדע אבער ניכט אנגעהארט. אלס דארויף איין וויסטער לערם ענטשטאנד. מוססטע דער זאאל געריימט ווערדען. שפארצאן ווארדע געבעטען דען בעצירק ווייטער צו פערטרעטען.

פיל שאמשיטש האט אן זיינע וועהלער אין טשורגא איין שרייבען געריכטעט, אין וועלכעם ער דיא רעגיערונג בעשולדיגט דען שטאאטסהויזהאלט זייד 9 יאהרען ניכט גערעגעלט, אונד דורך האהע שטייערן דיא לאגע דער קלייגרונדבעזיטצער אונד קליינען געווערבעטרייבענדען אונהאלטבאר געמאכט צו האבען. דיא אונצופריעדענען בילדען איינע געפאהר פיר גאנץ איראפא, אונד מאכט זיך אויך שאן אין אונגארן פיהלבאר. ער שפריכט אויך געגען דען אנטיסעמיטיזמוס, אונד ערקלערט קיין מאנדאט מעהר אנצונעהמען, וועגען זיינעם פארגעריקטען אלטערס.

אין ט ש א נ ג ר א ד ערשיען דער גוטשטעהער דעס „פינגעטלענשענ" זיגמונד טשאטאר מיט זיינעם ליעבלינג ווערהאוויאי, אונד היעלט זיינע פראגראממרעדע. אבער נור וויבער אונד קינדער הארטען איהם צו, וואהלבירגער קיינע. אן דעם ג ר א ס ע ן באנקעטט נאהמען אללעס אין אללעם 12 פערזאנען טהייל.

אין ט י ר נ ו י ווארדע דער ביזהעריגע פערטרעטער פאנטאטשעק קאנדידירט. ער געהארט צור געמעסיגטען אפפאזיציאן, וויל אבער אויך דען ווינשען דער אנטיסעמיטען נאכקאממען.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

*(ד י א י ו ד ע ן אין ר ו ס ס י ש - פ א ל ע ן.) דער גאווערנער פאן ווארשוי בעריכטעט דער רעגיערונג נאך פעטערסבורג: אונטער דען פאלנישען יודען זינד צווייא פארטייען, דיא פארטשריטטסיודען, אונד דיא ארטהאדאקסען. דיא ערסטערען שליעסען זיך גאנץ דען פאלען אן, אונד קאננען דאהער ניכט רוססיש געמאכט ווערדען. דיעזע האבען זיך אויך אים אויפשטאנדע פאן 1863 זעהר פיינדליך געגען דיא רוססישע רעגיערונג בענאממען. גאנץ אנדערס זינד דיא ארטהאדאקסען. זיא זינד דער רעגיערונג טרייא ערגעבען; דארום זאללען זיא אין איהרעם קאמפפע מיט דען פארטשריטטלערן פאן דער רעגיערונג קרעפטיג געשיטצט ווערדען.

*(וו י ע ז א א י י נ ע פ ר ו י א ק ו ר א ש ה א ט.) מאן שרייבט אויס ניי-יארק: איינע יידישע פרויא האטטע אם מוצאי פורים אום מיטטערנאכט יעמאנדען אויף דער טרעפפע שלייכען, אונד אן דער טהירע איהרעס שלאפצימטערס ארבייטען. אהנע גערייש צו מאכען, שטיעג דיא פרויא פאם בעטטע, אפפנעטע לאנגזאם דיא טהירע, זאה איינען מאנן פאר זיך, דען זיא מוטהיג ביים האלז פאקטע, אונד מיט איינעם געוואלטיגען שטאס דיא טרעפפע הינאונטער ווארף. דאס געפאלטער האטטע דיא נאכבארען הערבייגעלאקט, דיא דען הינאבגעווארפענען מאנן פאנדען, דער פאן דעם פאללע גאנץ בעטייבט וואר, זא דאס זיא איהן פיר בעטרונקען היעלטען, אונד צור וואכע שלעפפטען. דארט ערקאננטע מאן אין איהם איינען פאן דער פאליצייא געזוכטען געפעהרליכסטען איינברעכער, דער זעלבסט פאר איינעם מארדע ניכט צוריקשרעקען ווירדע. אלס דיעזער פארפאלל בעקאננט ווארדע, בעוואונדערטע אללעס דען מוטה דער פרויא, דען זיא אין איינער זא געפעהרליכען לאגע בעוויעזען האט, וואדורך זיא אויך אנדערע געגען דיא אונטערנעהמונגען דעס באזעוויכטעס געשיטצט האט, דער פיר לאנגע צייט איינגעקערקערט ווארדע. דיא נאכבארינען קאמען איהר גליק צו ווינשען. איינע דערזעלבען פראגטע דיא פרויא, וויא זיא איינעם שטארקען מאננע, איינעם דיעבע, אונד מארדער געגענאיבער זא קוראשירט זיין קאננטע? „אך" זאגטע דיא פרויא, „ווענן איך געוואוסט העטטע, דאס עס איין רייבער איזט, זא ווערע מיין הערץ וויא וואכס געשמאלצען; איך גלויבטע אבער דאס עס מיין מאנן זייא, דער מיך אלליין צו הויזע לעסט, אונד זיך אויסווערטס אונטערהעלט, אונד דעם געגענאיבער האטטע איך קוראש."

*(ד א ר ף א י י ן כ ר י ס ט צ ו ם י ו ד ע נ ט ה ו ם א י ב ע ר ט ר ע ט ע ן?) דיעזע פראגע ווארדע אין קראאציען אן דיא לאנדעסרעגיערונג געריכטעט, אונד דיא אנטווארט וואר: עס בעשטעהט קיין געזעטץ, וועלכעס עס פערביעטעט,

---

היערפאן איבערצייגען, זא בעגעבען זיא זיך געפעלליגסט אין דיא ל—שטראססע נומער 121 דרייא טרעפפען האך אין דיא וואהנונג דער באללעטטענצערין פרייליין ליליענבלישה. — נעהמען זיא דיא פערזיכערונג, דאס נור דיא ריינסטע אבזיכט צו דיעזער מיטהיילונג אנלאס געגעבען האט.

איהר טרייערגעבענער

נ' נ'

וויען, דען 15. פעבער . . ."

נאכדעם ראאול זיך פאן איהרעם ערסטען שרעקע ערהאלט האטטע, ראנג זיא דיא הענדע אונד פינג לויט אן צו ווינען.

איהר קאממערמעדכען איילטע הערבייא, אום צו זעהען, וואס דיעזע שמערצען פעראנלאסט האבע. ראאול פאסטע זיך שנעלל.

„עס איזט ניכטס מארי," ריעף זיא דער איינטרעטענדען ענטגעגען; „איין העפטיגעס שטעכען אים קאפף עס שיינט דיא לופט האט מיך זא זעהר אנגעגריפפען. רוהע ווירד מיר גוט טהון. לאססע מיך אללייך."

„וואללען גנעדיגע פרויא ניכט איין ברויזעפולווער נעהמען?"

„ניין, ניין! איך בעדארף ניכטס אלס רוהע."

דאס קאממערמעדכען גינג, אונד ראאול בעאיילטע זיך, דיא טהירע צו שליססען. דאנן גינג זיא מיט גראסען שריטטען אים צימטער אויף אונד אב.

„דער שענדליכע," שפראך זיא פאר זיך הין, איהרען טהרענען פרייען לויף לאססענד. „וויא האבען דאך מוטטער אונד שוועסטער זא רעכט געהאבט, דיא מיך פאר איהם געווארנט האבען! א, ווערע איך ווידער ארם אונד ניכט דיא גאטטין דיעזעס עלענדען בעטריגערס! דאך פיעל-לייכט טהוע איך איהם אונרעכט, פיללייכט איזט דיעזער אונטערשריפטספאלע בריעף ניכטס אנדערעס, אלס איינע אבשייליכע פערליימדונג. א, געבע עס דער ליעבע גוטע גאטט!"

עס ווארדע אן דיא טהירע געקלאפפט. ראאול אפפנעטע.

דיא קאכין טראט העריין, מיט איינעם הענקעלקארבע אם ארם.

„גנעדיגע פרויא," זאגטע זיא, „איך זאלל איהנען אין בריעפכען איבערגעבען פאם העררן; ער איזט מיר בעגעגנעט, אלס ער פאן דער באריע קאם; איך האטטע געראדע איינע גאנז געקויפט אויף דעם פליישמארקט; דא גיבט עס איממער דיא בעסטען גענוג. זעהען זיא נור, גנעדיגע פרויא, וועלך איין אללערליעבסטעס [illegible] אונד קאסטעט נור 3 גי' דען."

ראאול ווינקטע דער צודרינגליכען מיט דער האנד, דאס זיא געהען זאללע.

עליזע גינג ברוממענד דאפאן.

„דיא הייטיגען יונגען פרויען" מורמעלטע זיא, „האבען דאך פיר דיא הויזהאלטונג ניכט דאס גערינגסטע אינטערעססע."

ראאול פערשלאסס דיא טהירע ווידער. דאנן ענטפאלטעטע זיא דאס בריעפכען איהרעס מאננעס.

לאווי מעלדעטע איהר, דאס ער צום מיטטאגעססען ניכט נאך הויזע קאממען קאננע; וויכטיגע געשעפטע פעססעלטען איהן אן זיין קאמפטאאר.

„הא," לאכטע ראאול, „דאס קאמפטאאר בעפינדעט זיך ל—שטראססע 121 בייא פרייליין ליליענבלישה! אללמעכטיגער גאטט — אך, וויא וואגע איך עס נור, דען נאמען גאטטעס אנצורופען, דעססען היילינע געבאטע איך שענדליך פערלעטצע! דא צייגט מיר דיא קאכין דיא געשלאכטעטע גאנז, דיא זיא פאם ניכטיידישען הענדלער אויף דעם מארקט געקויפט האט; איזט דאס ניכט איין פינגערצייג גאטטעס, דאס איך דיא הארטע שטראפע פערדיענט האבע! מיין [illegible] פאטער אים הימטעל, איך האבע מיך שווער געגען דיך פערזינדיגט — גיב, דאס דער שליממע פערדאכט זיך ניכט בעשטעטיגע, אונד איך וויל מיך בעססערן. וויל ווידער געדענקען דער לעהרע מיינעס גוטען פאטערס אונד מיינער פראממען מוטטער! דאך, איך מוס פאר אללען דינגען דיא וואהרהייט ערפאהרען! איך ווערדע דיעזער פרייליין ליליענבלישה איינען בעזוך אבשטאטטען."

ראאול צאג דיא גלאקע, אונד דאס קאממערמעדכען ערשיען.

„[illegible]," זאגטע ראאול, „מיין מאנן ווינשט מיך דרינגענד אויף זיינעם קאמפטאאר צו שפרעכען; איך מוס איילינג הינפאהרען; אבער ניכט אין אונזערער עקוויפאזשע, דאס ווירדע צו פיעל אויפזעהען ערערגען. לאס מיר איינען איינשפענער האלען."

דאס קאממערמעדכען ענטפערנטע זיך אום דען אויפטראג אויסצוריכטען.

ראאול בעקליידעטע זיך מיט איהרעם פעלצמאנטעל, זעטצטע דען הוט אויף אונד צאג דיא האנדשוהע אן.

דאס קאממערמעדכען מעלדעטע, דאס דער מיעטהוואגען ווארטע.

קלאפפענדען הערצענס גינג ראאול דיא טרעפפע הינאונטער.

אם וואגען שטאנד איין ליווערעבעדיענטער אונד אפפנעטע דען קוטשענשלאג. „שארלאטטענשטראססע 17," ריעף ער דעם קוטשער צו.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

צוזענדעטען אונד איין פאָן צוואָלף אין זיידע געקליידעטען אונד מיט ראָטהען שערפען געשמיקטען מאטראָזען געלענקטעס פראכטשיפף נעהערטע זיך דער פאָן דער „מיראמאר״ע״ העראבגלאססענען לאנדונגסטרעפפע, אום דאס קראָנפרינצענפאאר אויפצונעהמען.

אין דיא פראכטקארראסע זעטצטען זיך דאס קראָנפרינצענפאאר אונד סערוועה פאשא, אין דיא צווייטע באראָן אונד באראָנין קאליצע אונד געזאנדשאפטסראטה וועבענייא, אין דען דריטטען וואגען דער בעלגישע געזאנדטע אונד דער דראגאָמאן באראָן קאללע, אים פיערטען וואגען דיא קאָנטעססען סילוויא מאראָאוקא, קאָנטעססע פאלפפי אונד איבראהים ביי. היערויף פאָלגטען דיא זאָנסטיגען ווירדענטרעגער.

דיא גאנצע אומגעבונג פאָן דאלמא באגדשע וואר פאָן איינער מענשענמענגע דיכט געפיללט, וועלכע דאס קראָנפרינצענפאאר יובעלנד בעגריסטע.

אום האלב 11 אוהר לאנגטע דיא גלענצענדע קאוואלקאדע פאָר דעם יילדיז-קיאָסק, דער רעזידענץ דעם סולטאנס, אן. פאָן דאָרט קאמען דעם קראָנפרינצען איינע שאאר פאָן קאממערהערן, היזאָפפיציערן אונד צערעמאָניענמייסטערן ענטגעגען, אום דיא געסטע נאך דעם איינגאנגע דעם קיאָסק צו געלייטען, וואָ דער סולטאן אומגעבען פאָן זיינען מיניסטערן אונד ווירדענטרעגערן זיא ערוואַרטעטע; דיא בעגריסונג וואר איינע הערצליכע.

דער קראָנפרינץ שטעללטע זיינע געמאהלין אונד דיא הערין אונד דאמען זיינעס געפאָלגעס דעם סולטאן פאָר, וואָרויף זיך אללעס אין דען גראָסען זאאל דעס קאַיזערליכען פאלאסטעס בעגאב. איינע פיערטעלשטונדע שפעטער פערליעס דער קראָנפרינץ דען פאלאסט, אום זיך אין זיינען קיאָסק צו בעגעבען. דעססען איינריכטונג דער קראָנפרינץ אונד דעססען געמאהלין מיט בעזאָנדערעם וואהלגעפאללען אין אויגענשיין נאהמען. באלד דאַרויף ערוויעדערטע דער סולטאן מיט גראָסעם געפאָלגע דען בעזוך דעם קראָנפרינצען.

דאס קראָנפרינצענפאאר מאכטע דעם סולטאן דען ערסטען בעזוך, דען דיעזער זאָפאָרט ערוויעדערטע. דער עמפפאנג דורך דען סולטאן וואר זעהר הערצליך. ער פערליעה זאָפאָרט נאך דער פאָרשטעללונג דער קראָנפרינצעססין דען שעפקעט-אָרדען, דעם קראָנפרינצען דען אָסמאניע-אָרדען אין בריללאנטען. נאך דעם עמפפאנגע פאנד איין פריהשטיק שטאטט, וועלכעם דער אָסטעררייכיש-אונגארישע באָטשאפטער פרייהערר פאָן קאליצע אונד באָטשאפטסראטה וועבענויא ביינעצאָגען וואורדען. זאָדאנן וואורדע איינע פאהרט אין דען פראכטקארראסען דעם סולטאנס, דערען קוטשער גאָלדגעשטיקטעס ראָטהעס קאָסטים טרוגען, דורך דען באזאר זאָפיע געמאכט. איבעראלל האטטען זיך פאָלקסמענגען אנגעזאממעלט; דיא אָרדנונג וואורדע אבער נירגענדס געשטאָרט.

וואהלבעוועגונגען.

גראָס זינד דיא אנשטרענגונגען, וועלכע דיא ביידען אָפפאָזיטיאָנען מאכען, אום דיא וועהלער פיר איהרע פארטייא צו געווינגען, וועהרענד דיא רעגיערונגספארטייא זעלבסט ניכטס טהוט. אונד דאָך צייגט עס זיך שאָן איבעראלל אים לאנדע, דאס דיא בירגער וועדער דער רעאקציאָן נאך דען טרייבען דער אונאבהענגיגען אויף דען לים געהען, אונד זיך פיר דען ליבעראליזמוס ערקלערען. דאהער קאָממט עס, דאס נור זאָלכע מענגער אויסער דער רעגיערונגספארטייא פריידיג אלס קאנדידאטען בעגריסט ווערדען, וועלכע ווירקליך ליבעראלע גרונדזעטצע האבען, וויא: באלטהאזאר האָרוואטה, קארל אָטוואָש, איגנאטיץ העלפי.

אין קלויזענבורג: איזט דיא וואהל דעם ליבעראלען דעזידער זיגמונד געזיכערט.

אם 14. איזט באלטהאזאר האָרוואטה אין טעמעשוואר ערשיענען, דיא בעגייסטערונג זיינער וועהלער וואר איינע אויסעראָרדענטליכע, בעזאָנדערס אלס זיא זיינע וואונדערפאָללע רעדע אנגעהאָרט האטטען, אין דערזעלבען פערדאממטע ער דען אנטיסעמיטיזמוס אונד דיא רעאקציאָן אייפס אייסערסטע. אונגארן — זאגטע ער, — קאנן נור בעשטעהען, ווענן עס ביי דען גרונדזעטצען בלייבט, וועלכע אונס דיא גראָסען מענגער אים דען פיערציגער יאהרען אלס ערבטהייל הינטערלאססען האבען. דאס איזט דיא גלייכהייט אללער בירגער פאָר דעם געזעטצע, דיא פרייהייט דעם פאָלקעס אונד דעם באָדענס פאָן דען פריהערן גרונדהעררליכען לאסטען (ראָבאָטט, צעהנטען). עס האט זיך אבער פיעלעס געענדערט אן דעם וואס וויר ערהיעלטען האבען. דיא רעליגיאָזע גלייכבערעכטיגונג בעשטעהט נור: אָך אים גרונדזאטץ, געהאלטען ווירד זיא אבער ניכט; צום בעווייזע האט דיא רעגיערונג דאס ציווילעהעגעזעטץ ניכט דורכבריגנען קאָננען. דאנן זאגטע ער, וועלך איינע פערקעהרטהייט דער בעשטאנד דעם אָבערהויזעס איזט, דאס עס זאָ ניכט לעננער בלייבען דארף. יעדער מאגנאט איזט איין געבאָרענער געזעטצגעבער, יא זעלבסט ווילדפרעמדע, דיא פיר דאס לאנד גאר קיינע פאטריאָטישען געפיהלע האבען. דיעזעס אָבערהויז קאנן ווענן עס וויללט, דיא געזעטצע, וועלכע דיא פאָם פאָלקע געוועהלטען פערטרעטער געבען, פערהינדערן. דאַרום מוס איינע רעפאָרם דעם אָבערהויזעס געשעהען. האָרוואטה ווינשט דאס דיא שטעדטישען בירגער זיך מיט דער דזשענטרי — מיט דער מיטטעלקלאססע אויף דעם לאנדע פערבינדען זאָללען, אום אין איינינקייט דאס ווערק צו פאָללענדען, וועלכעס גראָסע גייסטער געפלאנט אונד אים יאהרע 1848 אנגעפאנגען האבען. ער ווינשט דאס טעמעשוואר אלס מוסטער דיענען מאכטע אנדערן שטעדטען, אינדעם דאָרט דיא בירגערשאפט אונד דיא דזשענטרי צו פאטריאָטישען שטרעבען האנד אין האנד געהען.

טשערנאטאָני האט אין פיומע זיינען רעכענשאפטסבעריכט געהאלטען, דער מיט גראָסער בעגייסטערונג אנגעהאָרט וואורדע — ער זאגטע: פיומע איזט איין בעווייז פאָן דעם, וואס דיא יעטציגע רעגיערונג לייסטעט. ער פרייט זיך זעהר, דאס אונגארנס בעפעלקערונג זאָ ניכטערן איזט, אונד זיך ניכט פערלייטען לעסט דיא רעגיערונג צו שטירצען, בלאָס אים לוגען. איינע דעפוטאציאָן טרוג טשערנאטאָני דיא קאנדידאטור פיר פערנער אן, דיא ער אויך אננאהם.

עבענזאָ גינג עס מיט אנדרעאס דיאָדי אין האלמי, אונד מיט סאטמארי אין דעוואַ.

דאס מאָנאקער זענדעטען איינע דעפוטאציאָן אן פינאנצמיניסטער סאפאָרי איהם דיא קאנדידאטור אנצוטראגען. ער בעדויערטע זיא ניכט אננעהמען צו קאָננען, דא ער דאס פערטרויען דער סענט-מיקלאָשער וועהלער ניכט צוריקווייזען דארף, דיא ער זייט 12 יאהרען פערטריטט. ער עמפפיעהלט איהנען אבער דען שטוהלריכטער יוליוס באַרצי צו קאנדידירען. דער מיניסטער גאב צו עהרען דער דעפוטירטען איינע מאהלצייט.

לודוויג קאָרמאן וואורדע אין זיינעם יעטציגען

פאָלליעטאָן.

דער ערבשלייכער.

(17-טע פאָרטזעטצונג.)

„העדר סויסנער,״ נאהם דיא קראנקע דאס וואָרט, ערלייבען זיא מיר, דאס איך אנשטאטט מיינער טאָכטער אנטוואָרטע, מיינע טאָכטער מוס דען עהרענפאָללען אנטראג אבלעהנען, דא זיא בערייטס פערבונדען איזט. פאָר 14 מאָנאטען וואר דער לעהרער בירנבוים אום ר׳ ביי אונס אונד האט אום דיא האנד מיינער טאָכטער אנגעהאלטען, אונד איך האבע זיא איהם צוגעזאגט.״

„זאָ קאָממע איך אלזאָ אום 14 מאָנאטע צו שפעט! לעבען זיא וואָהל, מיינע דאמען.״

ער ערגריפף זיינען הוט אונד איילטע דאפאָן.

„מוטטער, מוטטער וויא גוט דוא ביזט!״ זאגטע פאני, „אים פורכט, דאס איך דיר איין אָפפער ברינגע, האסט דוא העררן סויסנער צוריקגעוויעזען! אונד דאך העטטעסט דוא עס ניכט טהון זאָללען. וויר ווערען דאנן דער טריערינגען נאָטהווענדיגקייט איבערהאָבען, פרעמדע לייטע אום אלמאָזען אנצושפרעכען!״

דיא קראנקע ערגריפף דיא האנד איהרער טאָכטער אונד פיהרטע זיא אן איהרע ליפפען, פאני בייגטע זיך ראש צו איהרער מוטטער ניעדער אונד אומארמטע אונד קיססטע זיא.

ביידע פרויען וויינטען לויט פאָר שמערץ אונד וואָננע.

פרויא מאנדל וואר טראָטץ אללער ליידען גליקליך איינע זאָלכע טאָכטער אלס פאני צו בעזיטצען, אונד פאני ריעף אונטער הייסען טהרענען: „איין דענן ניכט דיעזעס פריינד טיטטעהעריג מעהר ווערטה, אלס אללע שעטצע דער וועלט.״

אם נאכמיטטאגע בראכטע דער בריעפטרעגער איינען בריעף; עס בעפאנד זיך ניכטס דארין אלס איינע הונדערט גולדען נאָטע.

„סויסנער!״ ריעף פרויא מאנדל.

„יא, סויסנער!״ בעשטעטיגטע איהרע טאָכטער, „גאָטט זעגנע איהן.״

דיא נאָטה דער ביידען פרויען האטטע נון פיר איינע צייט לאנג איין ענדע.

17.

דער באלל וועלכען מאיר לאָווי אונד ראָזעל געגעבען האטטען, וואר גלענצענד אויסגעפאללען; אללע טהיילנעהמער האבען זיך קעסטליך אונטערהאלטען; אויסער דער אריסטאָקראטיע דעס געלדעס וואַרען פיעלע קינסטלער אונד געלעהרטע ערשיענען; אין דען מאגנאטען ערפרייטען מוזיקאלישע אונד דעקלאמאטאָרישע פאָרטרעגע דיא געסטע; מאיר לאָווי אונד זיינע פרויא וואַרען דיא ליעבענסווירדיגסטען ווירטהע, דיא מאן זיך נור דענקען קאָננטע.

אבער ראָזעל האטטע זיך צו פיעל אנגעשטרענגט; זיא קרענקעלטע זייט יענעם אבענד אונד מוסטע דאס צימער היטען.

דער הערביינערופענע ארצט, פראָפעססאָר טריבאָם, פערבאָט אויפס שטרענגסטע יעדע ארט פאָן פערגניגונגען אונד צערשטרייאונגען; ער פאנד דיא נערווען דער יונגען פרויא טיעף אנגעגריפפען אונד פעראָרדנעטע פאָר אללען דינגען רוהע אונד איינזאמקייט.

דאס וואר ניכט נאך מאיר לאָווים געשמאק; ער ערינערטע זיך פלאָטצליך, דאס ער אין יינגסטער צייט זיין געשעפט צו זעהר פערנאכלעססיגט האבע אונד בראכטע פאָן נון אן איינען גראָסען טהייל דעס טאגעס אונד אויך דער נאכט אנגעבליך אין זיינער שרייבשטובע אין דער שטאדט צו.

ראָזעל ערהאָלטע זיך אללמעהליך אונד דורפטע אין דען מיטטאגסשטונדען, ווענן דיא זאָננע רעכט וואַרם שיען, קליינע שפאציערגענגע מאכען.

דא געשאה עס איינעס טאגעס, דאס איינע ארמע פרויא זיא ביים שפאציערגאנגע אום איין אלמאָזען אנשפראך.

וועהרענד ראָזעל איהר פאָרטמאָננע צאָג, אום דעם וואונשע דער ארמען צו גענוגען, שטעקטע איהר דיעזע איין בריעפכען צו אונד פליסטערטע: לעזען זיא, גנעדיגע פרויא, עס קאָממט פאָן איינעם גוטען פריינדע. — שפראכ׳ס אונד וואר פערשוואונדען.

געדאנקענלאָז האטטע ראָזעל דאס בריעפכען אן זיך גענאָממען. זיא פערמוטהעטע, דאסס עס איין בעטטעלבריעף זיי.

אלס זיא עס אבער צו הויזע ענטפאלטעטע אונד לאז, וואורדע זיא שנעעוויים אונד מוססטע אללע איהרע קראפט צוזאממענגעהמען, אום ניכט אומצוזינקען. אין דעם בריעפכען שטאנד צו לעזען:

„גנעדיגע פרויא!

איין אונבעקאננטער פריינד האט מיטלייד מיט איהרער שאָנהייט אונד איהרער יוגענד. זיא, דיא זיא דורך דאס געלד איהרעס גראָספאטערס דען צופאָר אין וועניג גלענצענדען פערמאָגענספערהעלטניססען לעבענדען מאיר לאָווי אויס דעם שטויבע געצאָגען, ווערדען פאָן איהרעם וויבערישען הערען געמאהל אויף דאס שענדליכסטע בעטראָגען. מאיר לאָווי איזט איין ניכטסווירדיגער. — וואָללען זיא זיך